

UCHWAŁA NR XIV/72/2015
RADY GMINY ZŁAWIEŚ WIELKA
z dnia 30 października 2015 roku

w sprawie **zniesienia statusu pomnika przyrody**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) oraz art. 44 ust. 3, 3a i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013 r., poz. 627 z późn. zm.¹) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Znosi się status pomnika przyrody dębu szypułkowego (*Quercus robur*) o pierśnicy 340 cm, wysokości 19 m rosnącego w miejscowości Przysiek obręb ewidencyjny Stary Toruń działka nr 271/17 w pobliżu drogi krajowej nr 80 Toruń – Bydgoszcz, rok uznania 1958.

2. Zniesienie statusu pomnika, o którym mowa w ust. 1, następuje z uwagi na utratę wartości przyrodniczych, ze względu, na które ustanowiono pomnik przyrody oraz w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

3. Wyniki ekspertyzy dendrologicznej pomnika przyrody opisanego w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Pawlikowski

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013r. poz. 628 i 842 oraz z 2014r. poz. 805, 850, 926, 1002, 1101 i 1863 oraz z 2015r. poz. 222 i 1045

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. 2013 r., poz. 627 z póź. zm.) ustanowienia lub zniesienia formy ochrony przyrody, takiej jak pomnik przyrody dokonuje rada gminy w drodze uchwały po uzgodnieniu projektu uchwały

z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o pierśnicy 340 cm, wysokości 19 m rosnący w miejscowości Przysiek, obręb ewidencyjny Stary Toruń, działka nr 271/17 w pobliżu drogi krajowej nr 80 Toruń – Bydgoszcz, rok uznania 1958, numer ewidencyjny WRTP – 35, obecnie stanowi drzewo o obwodzie pnia 566 cm i wysokości 26,8 m.

Drzewo posiada znaczny ubytek drewna pnia na wysokości kilku metrów, ubytki są skutkiem infekcji grzybowej oraz wtórnym żerowaniem owadów – próchno jądów. Ubytki drewna obejmują większość poprzecznego przekroju pnia, co jest niekorzystne dla statyki i żywotności drzewa. Świadczy o tym brak struktur przewodzących w zewnętrznych partiach pnia (brak łyka) oraz bardzo mocno ograniczona powierzchnia przewodząca wodę (drewno).

Szczegółowy opis oraz wyniki przeprowadzonych badań dendrologicznych zawarte są w ekspertyzie dendrologicznej sporządzonej przez przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe Cedrus ul. Górecka 104, 61-483 Poznań. Ekspertyza dendrologiczna stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

Zniesienie formy ochrony przyrody może nastąpić m.in. ze względu na utratę wartości przyrodniczej, ze względu, na które ustanowiono formę ochrony lub na zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego.

Mając powyższe na uwadze spełnione są przesłanki do zniesienia statusu pomnika przyrody dla przedmiotowego drzewa.

Zgodnie z art. 44 ust. 3a ww. przytoczonej ustawy o ochronie przyrody projekt uchwały został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, który wydał w przedmiotowej sprawie postanowienie znak WPN.623.35.2015.DG. z dnia 1 października 2015 r.

Przedsiębiorstwo Usługowo - Handlowe

Poznań, 19.08.2015 r.

Cedrus

Biuro handlowe, ul. Górecka 104

61-483 Poznań

Tel/fax (0-61) 66-40-655

www.badaniedrzew.pl

**WYNIKI EKSPERTYZY DENDROLOGICZNEJ,
PRZEPROWADZONEJ PRZY UŻYCIU TOMOGRAFU
DŹWIĘKOWEGO PICUS 3, W PRZYSIEKU PRZY ULICY
LEŚNEJ 3**

Poznań 2015

WSTĘP

Przedmiotem opracowania jest drzewo rosnące w Przysieku przy ul. Leśnej 3, w bezpośrednim sąsiedztwie budowanego marketu. Opracowanie powstało na podstawie przeprowadzonej dnia 17.08.2015r. wizji lokalnej popartej dokumentacją zdjęciową.

Ryc. 1 Lokalizacja drzewa

Do sporządzenia opinii zastosowano bezinwazyjną metodę oceny drzew, tomograf soniczny, który pozwala uwidocznić w badaniu wady wewnętrznej struktury pni drzew. Tomograf dźwiękowy PICUS 3, przy pomocy którego wykonujemy badanie, to **najnowocześniejszy** tego typu sprzęt w Polsce (dostępny na rynku światowym od listopada 2012 roku).

Zasada działania tomografu opiera się na szybkości rozchodzenia fal dźwiękowych, dzięki którym uzyskuje się obraz pozwalający na określenie gęstości drewna. Na dowolnej wysokości pnia umieszcza się kilka czujników, które umożliwiają badanie prędkości rozchodzenia się dźwięków w pniu. W drewnie uszkodzonym, martwym, pustym te fale rozchodzą się wolniej, natomiast w zdrowym szybkość fal jest większa.

Urządzenie przetwarzając rozchodzące się fale dźwiękowe, buduje kolorowy obraz struktury wewnętrznej całego przekroju pnia.

Program do obróbki wyników badania, pozwala za pomocą odpowiedniego narzędzia zmierzyć co do milimetra szerokość ubytków.

OPIS OGÓLNY DRZEWA

Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)

Gatunek typowy dla rodzaju dębów, obejmującego drzewa liściaste z rodziny bukowatych (*Fagaceae*). Występuje w Europie (z wyjątkiem północnej Skandynawii) oraz południowo-wschodniej Azji. W Polsce bardziej pospolity od dębu bezszypułkowego. Ceniony ze względu na wytrzymałe, twarde i trwałe drewno. Jest gatunkiem długowiecznym, żyje ponad 700 lat.

Osiąga wysokość od 20 do 40, bywa nawet do 50 m. Drzewo rosnące swobodnie wykształca szeroką koronę. Korona młodych drzew jest kulista, z czasem staje się kopułowata.

Drzewo rosnące swobodnie ma krótki pień dochodzący do 2-3 m średnicy, konary są grube, nisko osadzone i rozłożyste. Drzewa rosnące w gęstych drzewostanach mają pień walcowaty z wysoko osadzonymi i niezbyt rozbudowanymi koronami. Młode drzewo ma korę gładką, błyszczącą, brązową lub białoszarą, stare – grubą, szarą do ciemnoszarej, głęboko, podłużnie spęka. Warstwa kory ma grubość kilku centymetrów, na starych drzewach może dochodzić nawet do 15 cm. Młode pędy są słabo kanciaste, grube, chropowate i nieco błyszczące. Barwa jest zmienna w zależności od nasłonecznienia – od szarej w miejscach nasłonecznionych do oliwkowozielonych od spodu. Międzywęzła na pędach są krótkie i nieowłosione, ewentualnie najmłodsze części bywają nieznacznie owłosione.

Pąki skrętoległe (2/5), jajowate, na wierzchołku słabo zaokrąglone, na przekroju poprzecznym mają kształt zbliżony do pięciokąta. Łuski są brązowe, czarno obrzeżone, na końcach czarne, szaro owłosione. Pąk szczytowy otoczony jest zwykle kilkoma pąkami bocznymi, które osadzone są na pędzie płytko i wyraźnie odchylone są od pędu.

Liście ułożone są skrętolegle. Mają blaszkę liściową nieregularną, odwrotnie jajowatą. Osiągają 5-18 cm długości (średnio 11–12 cm) i szerokość 2,5–12 cm (średnio 6–7 cm). Na wierzchołku blaszka jest zaokrąglona lub nawet wycięta, a u nasady uszkowata. Liście są skórzaste, nagie (od spodu mogą jednak się zdarzać pojedyncze włoski), ciemnozielone z lekko szarozielonym odcieniem. Blaszka ma 3-6 par zaokrąglonych kłap z nerwami dochodzącymi do ich szczytu oraz do wcięć między kłapami. Ogonki liściowe są krótkie (do 1,5 cm, zwykle 6–8 mm długości) i pozbawione bruzdy na grzbietowej stronie.

Kwiaty - wiatropylne, rozdzielнопłciowe. Kwitną od końca kwietnia do końca maja równocześnie z rozwojem liści. Kwiaty męskie – długie i wiotkie, luźno zwisające kotki zgrupowane po kilka sztuk i wyrastające z pąków bocznych zeszłorocznych pędów. Kolor żółtawozielony. Kwiaty żeńskie – mało widoczne, drobne, kształt cebulkowaty. Zebrane po kilka na długiej szypułce wyrastają na pędach tegorocznych.

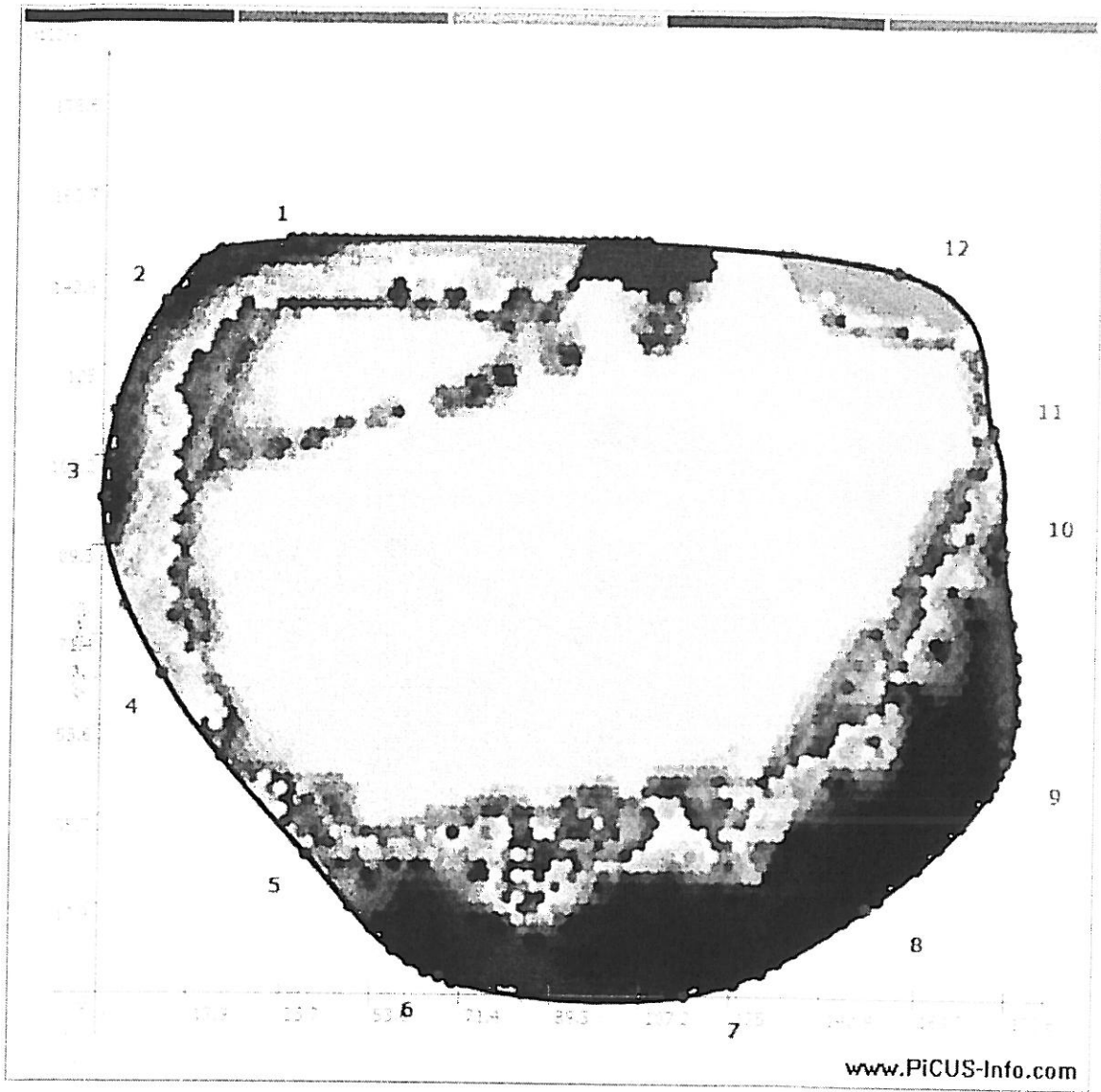
Dołożyliśmy wszelkich starań, aby przeprowadzona przez nas ekspertyza była obiektywna i rzetelna. Naszym głównym celem jest ratowanie drzew, szczególnie tych najstarszych i najbardziej cennych. Z drugiej strony, nasze ekspertyzy przeprowadzane są po to, aby zapewnić bezpieczeństwo ludziom i mieniu, w przypadku, gdy drzewo stanowi zagrożenie.

WYNIKI EKSPERYZY DENDROLOGICZNEJ

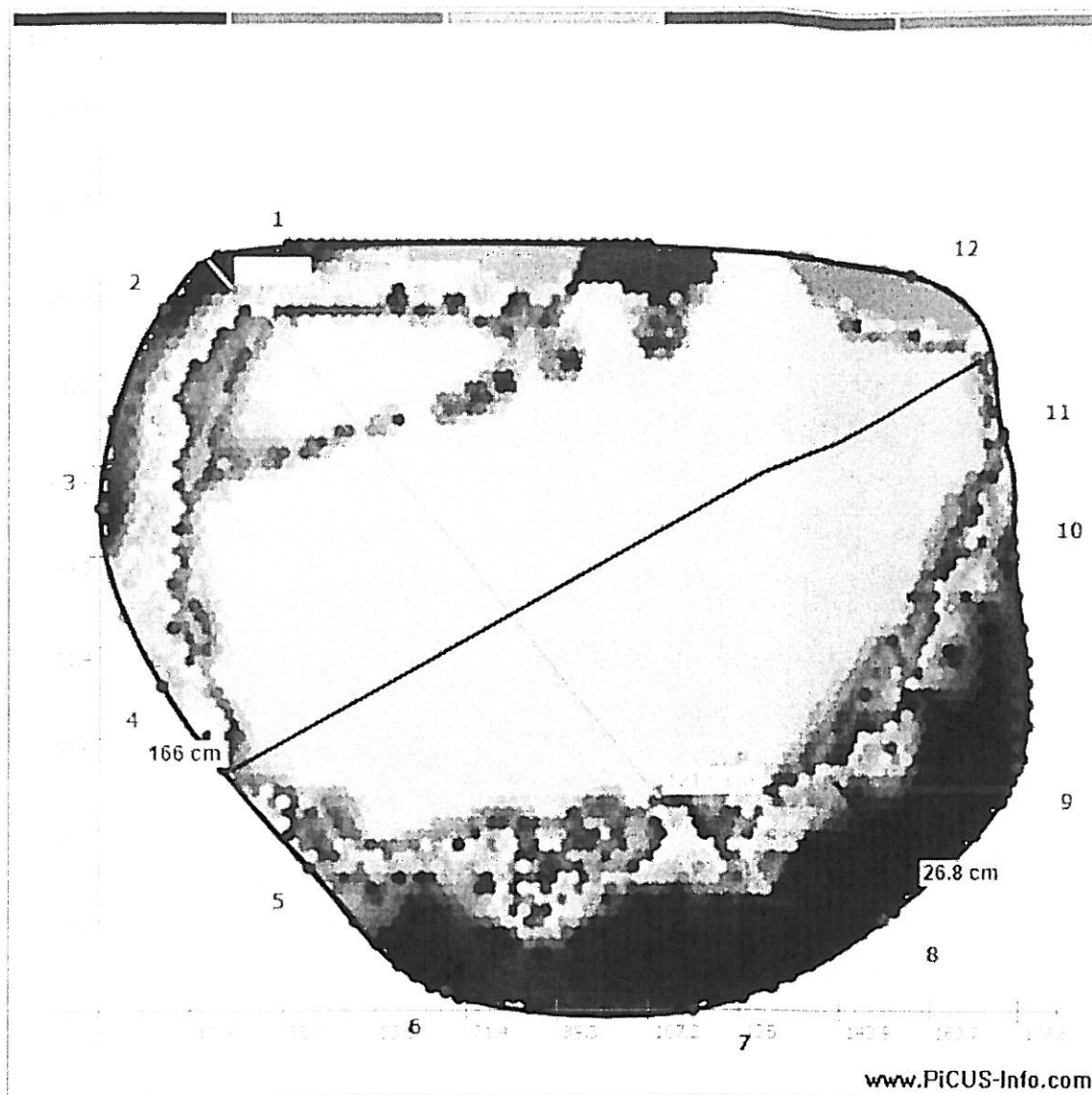
1. Dąb szypułkowy

Fot. 1 Pokrój drzewa

tomogram 1 (wys. pomiaru 130 cm)

tomogram 1.2 (wys. pomiaru 130 cm)

Drzewo o obwodzie pnia 566 cm, wysokości 26,8 m.

Otrzymany tomogram wykazuje ogromnych rozmiarów defekt wewnętrzny - 166 cm średnicy (jamę) obejmujący rdzeń, biel, kambium oraz korę wewnętrzną (łyko). Wraz z bardzo osłabioną strefą otaczającą - oznaczoną kolorem fioletowym i zielonym defekt stanowi poważne zagrożenie dla statyki drzewa. Tkanka zdrowa to 2 niewielkie obszary oznaczone kolorem ciemnobrązowym, nie stanowiące równomiernej warstwy w przekroju pnia. Ich miąższość wynosi maksymalnie ok. 26,8 cm.

Oględziny wykazały znaczny ubytek drewna pnia na wysokość kilku metrów. Ubytki są skutkiem infekcji grzybowej przypominającej swoim wyglądem hubę siarkową oraz wtórnym

zerowaniem owadów – próchnojadów. Widoczne na tomogramie ubytki drewna są bardzo znaczne. Obejmują większość porzecznego przekroju pnia. Widoczny jest brak drewna reakcyjnego. Taka struktura pnia jest wysoce niekorzystna dla statyki i żywotności drzewa. Pomimo, że korona wykazuje żywotność, brak jest znaczącego posuszu, obserwowana jest regeneracja przyciętych konarów, nie ma żadnej gwarancji na zachowanie w przyszłości żywotności drzewa. Świadczy o tym przede wszystkim brak struktur przewodzących w zewnętrznych partiach pnia (brak łyka) oraz bardzo mocno ograniczona powierzchnia przewodząca wodę (drewno). Nawet przy prawidłowo funkcjonującym systemie korzeniowym (co w wyniku prowadzonych prac budowlanych jest mocno problematyczne), jego funkcją będą mocno ograniczone, wynikiem czego odżywienie części nadziemnej będzie coraz słabsze, a w konsekwencji zmniejszy się produktywność części nadziemnej, co doprowadzi (przy zniszczonych wiązkach miazgi) do słabszego odżywienia systemu korzeniowego. Tak więc 'błędne koło' się zacieśnia.

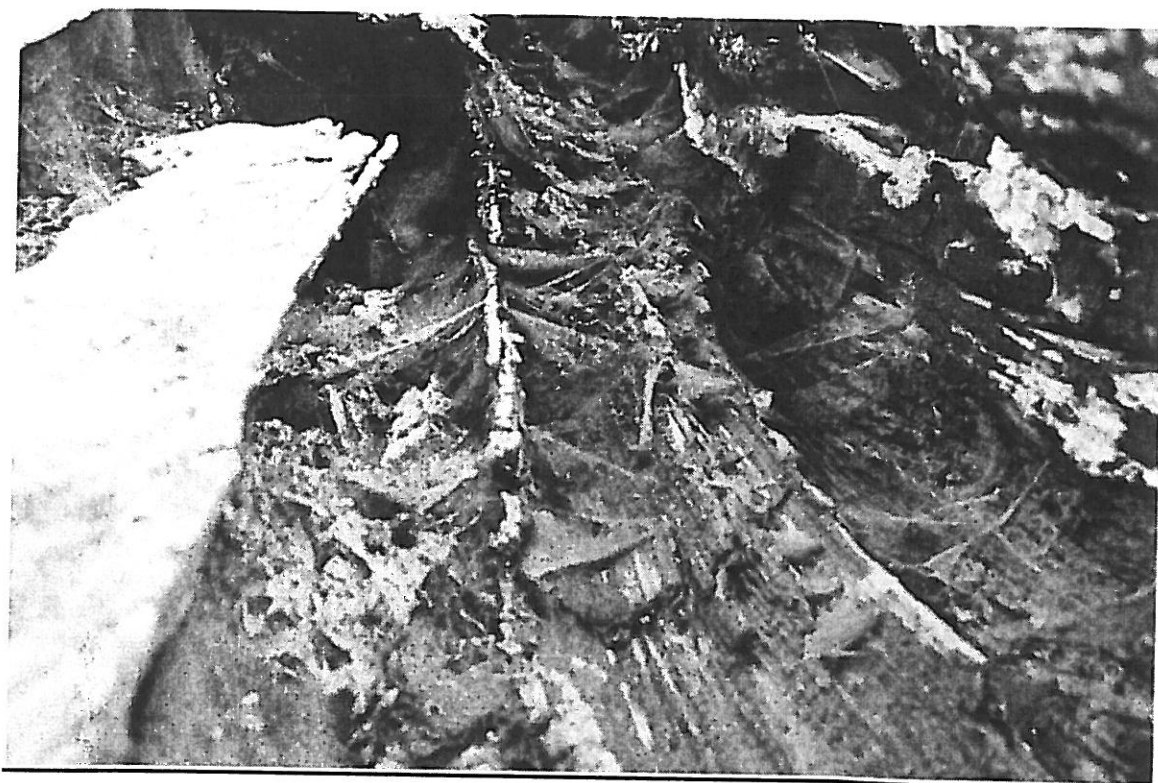
Wskazania:

1. Rada Gminy powinna podjąć uchwałę o pozbawieniu podmiotowego dębu statusu pomnika przyrody.
2. W wyniku podjęcia stosownej uchwały należy podjąć decyzję zezwalającą na usunięcie drzewa z klauzulą o odpowiedniej rekompensacie przyrodniczej.
3. Nowe nasadzenia powinny rekompensować straty z nawiązką. Należy wykazać konieczność nasadzeń nowych drzew w odpowiedniej ilości i o odpowiednich parametrach.
4. Należy zobowiązać inwestora do należytej dbałości o nowe nasadzenia w perspektywie min. 2 lat pod rygorem kary administracyjnej.

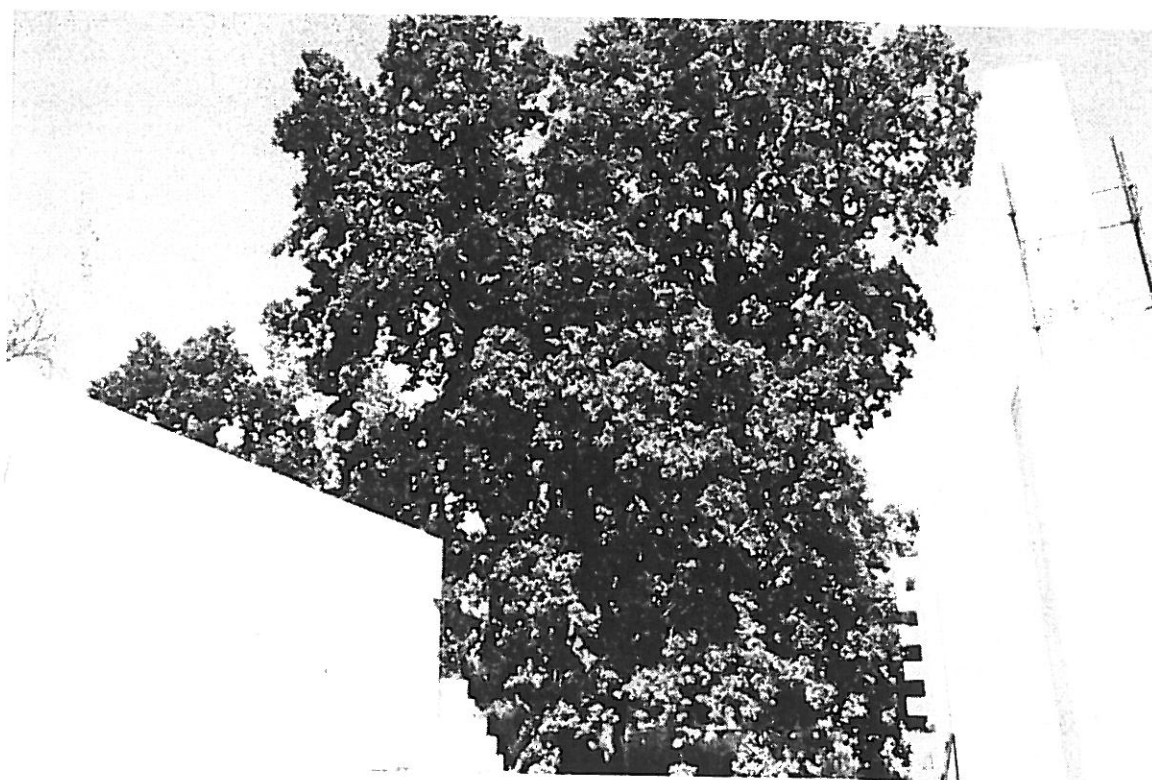
DOKUMENTACJA ZDJĘCIOWA

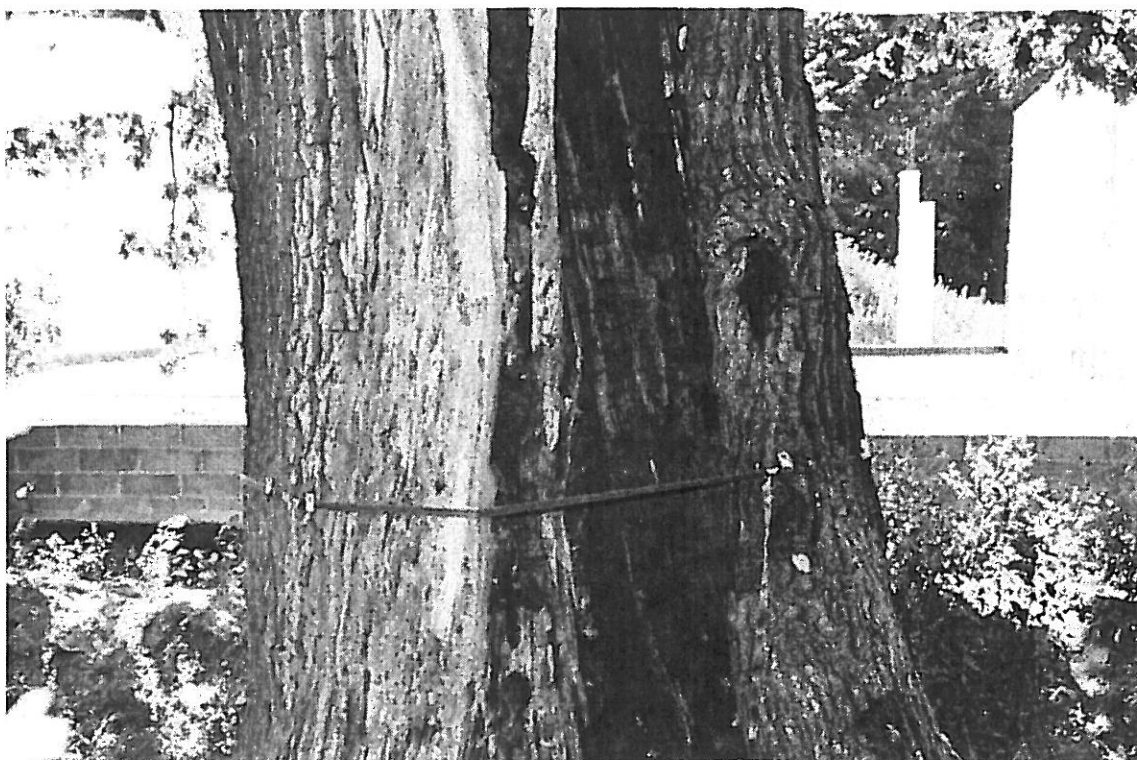
Fot. 2. Część odziomkowa pnia i usytuowanie

Fot. 3. Wypróchnienie pnia

Fot. 4. Kolidzja drzewa z budowanym obiektem

Fot. 5 Rozmieszczenie czujników w trakcie badania

Opracowanie :

dr inż. Marcin Kolański

mgr inż. Paweł Beńka

inż. Adam Klawiter